

NEBLAHÁ PALESTINA

Starověká Palestina, arabsky *Filastín*, hebrejsky *Erec Jisrael* se rozkládala mezi Středozemním mořem, Sýrií a Egyptem. Jde o pobřežní pás hornaté páteře a hlubokou trhlinu údolí řeky Jordánu a Mrtvého moře, přičemž se všechny tyto oblasti táhnou od severu na jih (na východě je už jen poušť). V bibli je tato oblast označována jako *Země izraelská* a používá se také název *Svatá země* nebo *Země zaslíbená*. (Filištínský neboli pelištejský pojem *Palestina* se prosadil teprve v římském období, kdy měl ponížit poražené Židy). Historicky je Palestina jižní součástí rozsáhlejšího území této oblasti, osídlené semitskými *Kenanejci* a nazývaného *Kenaán*. (Dle bible je praotcem Kenanejců *Kenaan*, nejmladší syn *Noema*. Faraónské označení Kenaán se objevuje v 57 verších Genesis.)

Posloupnost dění

Kenanejci byli 200 000 let př.n.l. prvními obyvateli Palestiny jako lovci anebo sběrači divoce rostoucích plodů. Později se živilí pastevectvím a primitivním zemědělstvím. Uspořádání Kenaanu se měnilo v důsledku stěhování kočovných a polokočovných semitských *Amorejců* ze Sumeru, mezi kterými byli též putující praotcové Židů. Již v době, kdy v Egyptě žil *Josef* si thébští panovníci *Amenhotep I.*, *Thutmose I.* a *Thutmose II.* občasnými nájezdy a vojenskými výpravami udržovali nad zemí jistou míru nadvlády. Je velmi pravděpodobné, že při vpádu Izraelitů do Kenaánu vedl *Jozue* jejich hlavní kmen - rod Josefovův. Kenanejci budovali ohrazené vesnické osady. Lovili ryby a získávali sůl, síru a asphalt k obchodování. Ve čtvrtém tisíciletí př.n.l. zbudovali první města *Ugarit* a *Byblos*. Do 10. stol.př.n.l. založili městské státy *Jericho*, *Jerusalem*, *Meggido*, *Samaria*, *Kadeš*, *Aj*, *Akko*, *Afek*, *Lachiš*, *Dor*, *Chasór* a další. Některá města, zejména přístavní *Byblos* se stala významnými středisky obchodu se dřevem, olejem, stříbrem, bronzem i s otroky. Až do 12. století př.n.l. byla země pod silnou kontrolou Egypta, o čem svědčí i velká egyptská pevnost v městě *Bét-šeánu*, kde sídlil egyptský správce. V *Meggidu* působili egyptští hodnostáři jako diplomaté či obchodníci. (Na střepech obřadně rozbitých proklínacích misek a figurek se proti egyptským vládcům *Šekemu*, *Bét-Šemeše*, *Akka* a *Týru* zachovaly magické kletby či zatracení.) Původ jména země Kenanejců je spojen s purpurovým barvivem, získávaným z mořských měkkýšů, kterým se barvily látky.

V první polovině 13.stol.př.n.l. počalo obsazování Palestiny nomádskými semitskými kmeny *Habirů* či **Hebrejů** z okrajových území arabské pouště a z oblastí aramského Dvojříčí v Mezopotámii, trvajícím celá dvě staletí. Původní venkovští obyvatelé z Kenaánu uprchli, a ti, kteří nestačili utéci, byli zčásti buď vyhubeni, nebo podrobeni, a nakonec, i díky blízkosti jazyků s Hebrejci splynuli v jednu semitskou národnost. (Název *Semit*, pochází ze jména *Šém*. Šém byl podle bible jeden ze tří synů *Noemových*, který se stal praotcem *Semitů*. Vlastní dějiny *Hebrejců* začínají podle *Bible* přistěhováním *Abrahama* a jeho rodiny ze sumerského města *Ur Chaldejský*. Z Abrahamovy rodiny pocházejí také ty národy, které se staly sousedy a nepřáteli Izraele. Jde třeba o Abrahamova nejstaršího syna *Ismaela*, který podle islámské tradice spolu s Abrahamem vystavěl v Mekce *Kaabu*, „kostku“, velesvatyni považovanou muslimy za *Bayt Alláh*, „dům boha“, střed světa pod nebeskou bránou, v jejíž stěně je ve stříbrném plátu umístěna nejposvátnější památka připomínající ženské genitálie, zvaná *Hadžar al-aswad*, „černý kámen“, údajně část rozbitého, oslnivě bílého nebeského balvanu svrženého Bohem Adamovi a Evě do ráje, aby místem dopadu ukázal, kde mají postavit první oltář – úlomek, který dotekem hříšníků zčernal.)

Krátce po usazení Hebrejů v Kanaánu začaly na toto území útočit „*Mořské národy*“, mezi něž patřili *Pelištejci* (v bibli *Filištini*, řecky *palaistínoi*, podle nichž byla oblast Palestiny pojmenována), kteří se usazovali u mořského pobřeží. Kolem roku 1020 se hebrejské kmeny spojily a založily království známé jako ***Izrael***. (Jméno *Izrael*, „*Kníže Boží*“, bylo poprvé dáno patriarchovi *Jákovovi*. Pro označení židovského lidu, jakožto potomků patriarchy Jáкова se později používá také název „*synové Izraele*“, „*lid dětí Izraele*“. Podle zbylého kmene *Juda* můžeme Izraelity nazývat židovským národem, neboť jméno *Žid* označuje v první řadě člena kmene *Juda*, pojmenovaného podle *Judy*, hebr. *Jehudy*, přel. „*Patřící Hospodinu*“, čtvrtého Jákovova syna.)

V boji s Pelištejci se vyznamenal vojevůdce ***Saul*** (doslova „*Vyžádaný*“), kralující v letech 1050-1013, zvaný též *nagid* (velitel) a stal se tak *melech*, prvním hebrejským králem. Nakonec mu Pelištejci po jeho prohrané bitvě a sebevraždě pod pohořím *Gilboa* utřeli hlavu a ukazovali ji ve svých městech. Jeho tělo i s mrtvolami tří jeho synů přibili na hradby města Bét-šeánu.

Druhým králem se stal druhý vítěz nad Pelištejci pastýř ***David*** (znamenající *Davidu*, „*náčelník*“), vládnoucí v letech 1013-973, který poté co v usmrtil pelištejského obra Goliáše nastoupil po nepomazaném Saulovu synovi *Išbošetovi*. Za své hlavní město zvolil Jeruzalém, které předtím dobyl na Jebusejích. Sjednotil zemi a podmanil si okolní království *Edom*, *Moab*, *Ammón* a *Aram*. Dopustil se cizoložství s *Bat-šebou*, a úkladné vraždy jejího muže *Uriáše*, svého chetejského vojáka.

Moc království ještě více upevnil třetí král, Davidův syn ***Šalomoun*** (*šalom*=pokoj), označovaný za „*krále pokoje*“, vládnoucí v letech 971-931, syn Davida a Bat-šeby. Jeho nejvýznamnější manželkou byla dcera faraóna *Siamona*. Vyhнал nebo povraždil všechny, kdo ohrožovali jeho trůn, ale jinak udržoval a využíval mír. Prováděl přeměnu říše v jedno velké centrum východu. Za sedm let nechal Šalomoun vybudovat v Jeruzalémě *Chrám*, zasvěcený jedinému bohu Jahvemu. Když mu došly peníze, ať už jako platidlo používal cokoli, a neměl čím platit králi *Chirámovi z Týru* za stavební materiál, postoupil Foiničanům část izraelského pobřeží poblíž města Akko, která zahrnovala kolem dvaceti galilejských měst. (Zdá se, že se nikdo neptal Izraelitů, kteří v této oblasti žili, jak se dívají na to, že se náhle stali poddanými Foiníkie. Nikde v Bibli není Šalomoun kárán za to, že se kvůli Chrámu zbavil části Zaslíbené země.)

Po Šalomounově smrti se království Hebrejců rozdělilo:

Jižní části Judsku (trvající 933-587) vládl v letech 932-915 král ***Rechabeám***, prvorozený syn krále Šalomouna a amónské princezny *Naamy*. V pátém roce jeho vlády zaútočil na Judsko faraón *Šešonk I.*, který vyplenil Jeruzalém včetně Chrámu. Zanechával za sebou i další vydrancovaná města. Odvezl s sebou posvátné chrámové poklady, poklady domu královského a jiné bohatství Judska. Zabránil též zahájení války za sjednocení země. Poté Rechabeám nechal opevnit města na hranicích s Egyptem a s Pelištejci.

Roku 722 odolalo Judsko asyrskému vpádu. Hlavní město *Samaří* bylo však po tříletém obléhání dobyto a jeho obyvatelé byli vysídleni do Asyrie. Judsko se stalo asyrskou provincií s vládou generálů.

Roku 587/6 vojska babylónského krále ***Nabúchadnesara*** vládnoucího v letech 605-562 obsadila Jeruzalém, zmocnila se celé země a až na chudinu a rolníky odvěkla obyvatele do Babylónie. Důkladná deportace proběhla ve třech skupinách. Přitom část obyvatelstva uprchla do Egypta. Úbytek populace nahradili přistěhovalci z jiných, Asyřany dobytých území. Vysídlení Hebrejové si v Babylónii mohli stavět domy, obdělávat půdu, obchodovat, shromažďovat se. Někteří postupně získali vlivné postavení a začali zasahovat i do poměrů v zemi svých otců.

Severní části Izraeli (trvající 932-722) vládl v letech 931-910 král ***Jeroboám***, který dříve působil u Šalomounova dvora jako správce řemeslníků. Po své vzpouře utekl do Egypta

k faraónovi *Šešonkovi I.* a po smrti Šalomouna se vrátil a vzbouřil se i proti Rechabeámovi. Jeho *království zaniklo roku 722*, kdy město Samaří dobyli *Asyřané* a ovládli celé izraelské království. Mnohé severní kmeny byly deportovány a usídleny v Asýrii, asimilovali se s okolím a zanikly. Také Izrael, stejně jako po čase Judsko se stal asyrskou provincií pod panováním generálů. Jejich postavení ve srovnání s judskými generály bylo o to nesnadnější, že na svém území měli větší počet starých kanaánských měst, ve kterých převládali ctitelé boha Baala.

Po zániku severního království Izrael, si Judsko přivlastnilo jeho tradice i sebepojetí a s celým územím, které se původně jmenovalo Kenaán se prohlásilo za *Izrael*.

S prozatímní další existencí jižního království Judska se současně vžil hebrejský pojem *Jehudim* a Judští příslušníci se později stali známými jako *Židé*. (Z lat. *iudaeus* vzniklo německé *Judäer*, *Jude* a hláskovým vývojem též české *Žid*, přičemž oba pojmy hebrejský i latinský postupně splynuly. Kromě toho se vyskytuje rovněž biblický pojem *Hebrejec*, podle něhož se nazývá také jazyk národa Hebrejců *hebrejščina*.)

Zemědělci měli na tehdejší dobu dosti dokonalé zemědělské nářadí – pluh a krátký a ještě dosti nepohodlný železný srp. Ale chudé rolnictvo stále obdělávalo, jako až dosud, a také mnohem později, půdu motykou.

Jednotlivé aramejské kmeny sice mluvily každý svým nářečím, ale navzájem si rozuměly. (Umožňuje to povaha semitských jazyků, pro něž je příznačné, že význam slova je dán souhláskami. Samohlásky jej pouze obměňují, ale nemění. V písmu se tento rys projevuje tím, že semitské abecedy nemají znaky pro samohlásky, takže se týž text dá číst s různou výslovností. Například kdybychom napsali jen souhlásky *b-l*, četl by je Čech *byl*, Slovák *bol*, Hanák *bel*, Chod *bul*. Není tedy divu, že *aramejština*, byť roztržštěná do množství místních nářečí nakonec mohla vytvořit jazyk společný všem kmenům. O hebrejštině se tedy hovoří jako o společné protosemitštině nebo protokeneanštině. Moderní hebrejščina, kterou se dnes hovoří ve státě Izrael se nazývá ivrit.)

V roce 539 dobyl perský král **Kýros** (žil 590-530) Babylón. **Judsko** se stalo součástí ohromné perské satrapie. Jeho politikou byla repatriace různých skupin exulantů do jejich vlasti. První skupina židovských vyhnanců se do Palestiny vrátila roku 537 a další skupiny až po mnoha letech; některé o celých sedmdesát či osmdesát let později. Navrátilci z exilu se začali nazývat *Židé* nebo *Judejci*, nikoli již Izraelité (pojem „Židé“ nebo „Judejci“ nevyjadřoval pouze příslušnost k etnické skupině v rámci svého území, nýbrž nyní označoval také všechny tehdy roztroušené – od Babylónie až po Egypt – žijící stoupence určitého kultu, židovského náboženství). Pravou izraelskou pospolitost tvořili pouze ti, kdo prošli vyhnanstvím. Kýros vydal výnos, kterým nechal vyhnancům z Judska obnovit jeruzalémský Chrám. (Podle jeho rozhodnutí byly nejen navráceny chrámové kultovní předměty, ale byl zaveden i zákon o obřizce, jako znaku příslušnosti ke svazku s jediným židovským Bohem a oddělení od mnoha okolních etnik, především od Pelištejců). Místo králů v nezávislém státu se nyní, pod cizí politickou nadvládou stali rozhodující silou společnosti kněží.

V tomto období se v Jeruzalémě razily první stříbrné judské mince. Zlaté mince směl razit jen perský král. Judské mince měly aramejské označení *jehúd* – Judsko.

V roce 330 př.n.l. basileus, král řeckého království Makedonie **Alexandr Veliký Makedonský** (žil 356-326), dobyl **Judsko**, které se brzy nato mělo nazývat Judea, což v řečtině znamenalo židovský národ. Jeruzalém se změnil na mezinárodní město a získal povolení dál razit vlastní mince. Oddanost Tóře hlásali lidoví vůdci nazývaní *chasidé* („zbožní“). Alexandr do záležitostí židovské komunity, soustředěné kolem Jeruzaléma prostřednictvím několika střídajících se satrapů bezprostředně nezasahoval. Když ale moc laické helénské aristokracie stoupla natolik, že prosazovala své velekněze a snažila se o počtení židovské společnosti, když *Matatjáš*,

starý kněz z velmi váženého rodu Hasmoneovců zabil Žida který chtěl splnit příkaz královského úředníka a obětovat bohu Diovi a když se helenisté opovážili sáhnout dokonce po chámovém pokladu, sporadické a náhodné útoky zbožných se změnily v masovou vzpouru. Ta byla potlačena a židovské náboženství bylo zakázáno. Povstání však aktivizovalo poměrně pasivní široké nižší vrstvy obyvatelstva, a když Matatjáš zemřel, vedení povstaleckých sil převzal jeho syn *Juda*, zvaný *Makabejský* (od slova *makabi*, v překladu „kladivo“), podle něhož se vedoucí povstalců jmenovali *Makabejští*. Vítězné Makabejské povstání probíhalo v letech 167-160. V letech 142-135 Židé zásluhou velekněze *Šimona Makabejského* dospěli k řadě svých vlastních králů-velekněží a požívali jisté míry nezávislosti. V této době se začaly utvářet základní formy tří skupin či sekt, jejichž vznik lze datovat polovinou 2. století př.n.l.: *farizeové* (perušim, „oddělení“), *saduceové* (podle kněžské rodiny Sádoků) a *esejci* (kumránská sekta).

Roku 63 př.n.l. římský vojevůdce *Gnaeus Pompeius Magnus* vtáhl s vojskem do Palestiny a Judea se dostala pod přímou **místodržitelskou římskou vládu** římského vazala, Idumejce **Heroda Velikého** (vládnul 40 př.n.l. – 3 n.l.). Judským králem byl oficiálně jmenován římským senátem. Za jeho vlády byl židovský stát z milosti Říma. Herodes nesměl provádět vlastní zahraniční politiku, ale ve vnitřních záležitostech byl neomezenou autoritou. Ve vnitřních záležitostech Palestiny mu byla svěřena absolutní pravomoc a on se zemí zacházel jako s vlastním majetkem. Tóru jako základ práva nahradil právním systémem římským. On sám židovskou víru nikdy neporušil a bral ohled na *farizeje* a respektoval *esejce*. Popravami nejvýznačnějších představitelů hasmoneovské aristokracie, včetně své manželky *Mariamme* si Herodes vytvořil prostor k upevnění své vnitropolitické moci. Byl Žid (pro protivníky pouhý proselyta, který teprve nedávno konvertoval k židovství), ale svou podstatou a svými sklony především helénista. Obnovil jeruzalémský chrám, postavil nové chrámy či jeruzalémské divadlo a amfiteátr. Sanhedrin a úřad velekněze využíval jako nástroje vlastní moci. Lid ho nenáviděl. Za jeho vlády se v Betlémě narodil *Ježíš*, zvaný *Kristus*. Doba jeho panování byla posledním delším obdobím omezené židovské samostatnosti. Po jeho smrti byla země rozdělena v souladu s jeho poslední vůlí mezi jeho tři syny. Židovská delegace marně předstoupila před císaře Augusta s žádostí, aby zbavil zemi nenáviděné Herodovy rodiny. Herodovi potomci a příbuzní vládli v Judsku až do poloviny prvního století n.l.

Roku 6 n.l. se židovská země stala **římskou provincií**, spravovanou **římskými prokurátory** a roku 44 n.l. se pod římskou správu dostala *celá Palestina*. Římané jí dali jméno *Judea*, protože Židé tvořili většinu jejich obyvatel. (Název Palestina byl oficiálně přijat až za panování císaře Hadriána ve 2. století.) Římané chovali úctu k bohům porobených národů - obřadní místa bývala často hlídána legionáři. Panoval poměrně dlouhý mír.

V letech 26-36 zastával úřad prokurátora *Pilát Pontský*. Posledním prokurátorem Judeje byl v letech 64-66 *Gessius Florus*, patřící k nejzkorumpovanějším. Mezi Židy a Římany přibývalo srážek a země se ocitla na pokraji chaosu. Roku 66 vypuklo *povstání židovských zélótů* (horliveců) a roku 67 *galilejská válka* proti římské nadvládě. Obojí skončilo v letech 70-74. Čtyři *Titovy* legie tehdy po tři léta obléhaly hradby Jeruzaléma, až obránce vyhladověly. Chrám hořel, město bylo srovnáno se zemí. Přeživší jeruzalémští obyvatelé se stali otroky nebo rozšířili řady obětí nachystaných pro hry. Roku 73 padla největší pevnost *Masada*. (Její obránci, bezmála tisícovka mužů, žen a dětí se nakonec všichni raději zasebevraždili než by se nechali zajmout.) Židé zajatí ve válce byli po triumfálním průvodu v Římě předhozeni šelmám v cirku anebo uvrženi do otroctví. Jeruzalém zůstal v troskách, mnohé judské osady se vyhladily, část Židů odešla ze země a obyvatelstvo značně zchudlo.

Vůdci osobností ortodoxních Židů byl tehdy rabbi *Jochanan ben Zakaj*, kterému Řím povolil založit malou náboženskou školu v bezvýznamném městečku *Javne* s nejvyšším židovským

soudním dvorem *sanhedrinem*, odkud se rozšířil další směr judaismu – *rabínský judaismus*, v jehož centru stála *Tóra* a *Talmud*. Dokud Židé zachovávali politickou poslušnost, přijímali Římané Javne jako nemilou, ale nezbytnou skutečnost a nevnímali je jako posvátné centrum moci.

Nový úbytek a odliv židovských obyvatel byl stvrzen druhým rozdrčeným protiřímským povstáním či *Druhou židovskou válkou*, vedenou *Šimonem Bar Kochbou* v letech 132-135, které začalo kvůli nařízení císaře *Hadriána* z roku 131, kterým zakázal obřízku, pod trestem smrti veřejně předčítat z Tóry, dodržovat šabat a židovské svátky a vysvěcovat rabíny. Římané pokořili 50 pevností, se zemí srovnali 985 vesnic a v bitkách a bojích usmrtili 580 tisíc Židů. Mnozí uprchlí Židé se usídlili ve Španělsku, pradávném *Sefaradu*. (Jméno Bar Kochba, („syn hvězdy“), mu bylo dáno na základě výroku rabbiho *Akivy*, jenž jeho povstání dodal duchovní podporu. Jeho vzpouru, která si vyžádala životy půl milionu Židů – nepočítaje ty, kteří byli prodáni do otroctví či zemřeli hladem – udusili Římané až po třech letech, s nasazením téměř dvanácti legií a mnoha pomocných sil včetně námořnictva. Ztráty Římanů byly tak těžké – celá jedna legie včetně pomocných sborů byla naprosto zničena – že tehdy určený správce Judeje a nastávající císař *Hadrián* ve své zprávě senátu vynechal obvyklou větu „Jsem zdrav a vojsko je v pořádku“.)

Rabínský judaismus *Jochanana ben Zakaje* odmítl křesťanství a malé společenství původních *Ježíšových* následovníků zaniklo. (Protože Ježíš zpochybňoval autoritu Tóry, dostával se stále víc do střetu s farizeji i chrámovou aristokracií, která ho nakonec vydala římskému prokurátorovi *Pilátu Pontskému* k ukřižování. Křesťanství se stalo vládnoucí silou teprve ve 4. stol.n.l., kdy je císař *Konstantin* zprvu v roce 313 povolil a o něco později je pak dokonce prohlásil za náboženství státní a Židé se stali občany druhé kategorie.)

Ve 3. století nastala velká hospodářská krize. Hladomor a epidemie decimovaly obyvatelstvo. Bohatí vlastníci půdy odcházeli do zahraničí a své polnosti nechávali ležet ladem. Docházelo k zabírání půdy „zadržiteli půdy“.

V letech 330-634 se Palestina stala *provincií byzantské říše*.

Římský císař ***Konstantin Veliký*** (vládnoucí 306-337) učinil z křesťanství oficiální náboženství. Zavedl neděli jako povinný den odpočinku. Církev rozbořila pohanské chrámy a pohanské oslavy přeměnila v křesťanské svátky. Křesťané zničili mnohé cenné výdobytky rabínského vokalizačního úsilí. Žádná starozákonní kniha se nedochovala v originále, ba ani ne v jeho bezprostředním opisu. Konstantin na místě staré řecké osady *Byzantion* založil nové hlavní město *Konstantinopol*. Také za Konstantina se Židé pokusili o povstání a císař jim dal za trest uřezat uši. Byzantští císaři zacházeli s Židy v Palestině i jinde různě. Roku 335 vydal Konstantin zákon, zakazující obřezávat křesťanské otroky a který otroka, navzdory tomuto zákonu obřezaného prohlašuje za svobodného. Císařovna *Eudokia* naproti tomu odvolala nařízení, které zakazovalo Židům modlit se na místě bývalého chrámu. Říše se roku 395 oficiálně rozdělila na dvě poloviny a té východní polovině se začalo říkat říše byzantská.

Císař *Justinián* (vládnoucí 527-565) převzal zákony týkající se Židů od svých předchůdců a zpřísnil je. Organizoval pokusy o násilné obrácení Židů na křesťanství a od té doby se zacházení byzantské říše s Židy zhoršilo.

Roku 614 napadli byzantskou říši Peršané a obsadili Sýrii, Palestinu a Egypt. Dobyli Jeruzalém, město zpustošili, zničili mnoho kostelů, na křesťanském obyvatelstvu se dopustili velkého krveprolití a jako válečnou kořist odnesli i relikvii Svatého kříže. Potom předali město Židům a ti začali s obnovou židovské samosprávy.

V roce 622 císař *Hérakleios* (vládnoucí 610-641) zahájil proti Peršanům úspěšný protiútok, roku 629 vtáhl do Jeruzaléma, přinesl relikvii Svatého kříže a předal ji patriarchovi *Zachariášovi* k uložení zpět do Chrámu Božího hrobu.

Roku 632 začali Palestinu obsazovat **muslimští Arabové** pod vládou druhého voleného chalífy **Umara ibn al-Chattába**. Roku 634, dva roky po smrti proroka *Muhammada* napadla Palestinu arabská vojska a dobyla *Jeruzalém*. Arabové a seldžudští Turkové ovládli celou Palestinu. Umar povolil usazení 200 židovských rodin ze Španělska, biblického Sefaradu v Jeruzalémě. (Tehdejší španělské zákony pohlížely na Židy jako na otroky. Hebrejské slovo Sefarad pochází patrně z 20. verše jediné kapitoly knihy proroka Abdijáše: „...a přesídlenci z Jeruzaléma, kteří jsou v Sefaradu...“)

Od roku 661 Palestinu spravovali **Umajjovci** – arabská dynastie, která vládla z Damašku a od roku 750 **Abbásovci**, potomci Muhammadova strýce *Abbása*, summitská dynastie muslimského impéria sídlící v Bagdádu. Jejich vláda skončila roku 1027 ve Španělsku.

Roku 1609 byla většina muslimských obyvatelů Španělska odsunuta ze země. Půlměsíce nahradily kříže.

Arabští muslimové přišli do Palestiny sice jako dobyvatelé, ale nepokoušeli se nikoho vyhánět ani obracet na islám. Mezi 7-13 stoletím žilo téměř 90 % všech Židů na islámských územích. Židé byli nyní pod nadvládou islámu sjednoceni a přijali arabštinu jako kulturní jazyk. Rabínské autority se „standartizací“ židovství souhlasili. (V roce 570 tvořili v arabských městech významnou část obyvatelstva. Mluvíli arabsky, měli arabská jména a podíleli se na tamní kultuře.) Muslimové si uvědomovali, že židovství a islám se definují jako náboženství daná zákonem, že *halacha* (pův. význ. „chodit“, „kráčet“) je celkový souhrn židovského náboženského práva, včetně biblického práva obsahujícího 613 přikázání a pozdějšího talmudského a rabínského práva, jakož i zvyků a tradic a že *šaríja* (pův. význ. „cesta k napajedlu“, „přítomnost Boží vůle“) je islámské právo plynoucí z *Koránu*, *Sunny* - Prorokovy tradice, *Idžmá* - souhlasného názoru autorit a *Qijás* – analogie, takže sdílejí řadu podobností. Ty se týkají rovněž každodenního života, v němž existují například podobná pojetí stravování, ale také speciální porážky zvířat. Tváří v tvář těmto shodám se tedy nelze divit, že mnozí Židé vítali muslimské dobyvatele dříve křesťanských oblastí římské říše jako osvoboditele. Židé a křesťané nebyli ani bezprávní, ani nestáli mimo zákon. Platil zde *Umarův pakt*, podle něhož takzvaní *dhimmi* („lid knihy“), k nimž patřili stoupenci „knižních náboženství“ jako židé a křesťané, směli praktikovat svá náboženství, ale že přijímají některá omezení, jako zákaz stavění svých nových chrámů, nošení zbraní, jízdy na koni, zastávání funkcí ve státních úřadech anebo příkaz nošení zvláštního oblečení, placení daně k zaručení jejich bezpečnosti, atd. Celkově to představovalo zlepšení jejich statusu. Židovští obchodníci a směnárníci nebyli ničím výjimečným. Arabština se rychle stávala nejrozšířenějším živým jazykem v oblasti a stala se také literárním jazykem řady židovských učenců. Židé postupně začali konvertovat k islámu, protože to byla též cesta ke společenskému postupu anebo protože v 10. st. došlo i k jejich pronásledování a vyhánění. Uprchnuvší Židé našli tehdy útočiště v *Serepě* či *Sefaradě* na Iberském poloostrově - odkud je jejich název *Sefardové*.

Od roku 1096 byla Palestina pod vládou **křížáků a mamlúků**. Křížáci (křesťanští rytíři ze západní Evropy) dobyli *Jeruzalém* a vyvraždili všechny jeho obyvatele - Židy i muslimy. Židy, kteří se uchýlili do synagogy upálili. Jeruzalém zůstal takřka sto let bez Židů. Křížáci založili v Palestině království, jehož centrem byl Jeruzalém,

Roku 1187 byli křížáci poraženi a z Jeruzaléma vytlačeni kurdským muslimem a vojenským velitelem *Saladínem* („zbožným“). I když si v této době nějaká území ještě udrželi, byli nakonec v roce 1291 z Palestiny vyhnáni úplně. Tehdy byla znovu dobyta muslimy jejich poslední bašta, přístav *Ako*. Od té doby byla Palestina pod muslimskou správou. Ovládaly ji různé dynastie *mamlúků* (členů vojenské kasty převážně tureckého původu).

V letech 1517-1918 ovládali Palestinu, Zemi izraelskou **osmanští Turci**. (Země izraelská je název Izraele, který označuje území, jež podle Židů Bůh přislíbil izraelskému národu. Nekopíruje současné politické hranice Státu Izrael, ale označuje celou biblickou zem.)

Zpočátku existovalo v různých částech Palestiny přibližně 30 židovských obcí, kterých centrem byl *Safed*. Židé museli platit velmi vysoké daně.

V roce 1880 byl celkový počet obyvatel Palestiny přibližně 480 000. Z toho bylo Židů dohromady kolem 24 000, tj. přibližně 5 %. Následkem imigračních přílivů, v drtivé většině aškenázských Židů, kteří založili nové židovské kolonie (zejména během první světové války), žilo zde v roce 1914 celkem 60 000 Židů, (tj. původních palestinských semitských Židů + přistěhovaných Židů), což je zhruba 9 % z celkové populace.

Turci se obávali sílící židovské přítomnosti a další přistěhovalectví do Palestiny zakázali.

31. října 1917 Palestinu napadli **Britové**. Maršál *Edmund Allenby* přivedl britskou armádu do Jeruzaléma a zbožní Židé v něm viděli mesiáše.

Turci byli během první světové války poraženi a v roce 1918 vyhnáni z Palestiny spojeným úsilím Britů, Francouzů a Arabů.

Agonie

Při dělení kořisti po první světové válce a pádu Osmanské říše, svěřila *Společnost národů* na Pařížské mírové konferenci ve Versailles roku 1919 **Mandát pro Palestinu** (plnou moc ke spravování Palestiny) **Velké Británii**. Palestina za mandátu trvala v letech 1920-1948. Podmínky mandátu byly následující: „*Mandatář zodpovídá za přivedení země do takové politické, správní a ekonomické situace, jakož i bezpečné založení židovské národní domoviny; jak je stanoveno v preambuli za rozvoj samosprávných institucí a také za ochranu občanských a náboženských práv všech obyvatel Palestiny; a to bez ohledu na rasu a náboženství.*“

Po rozdělení Palestiny roku 1947 na **Stát Palestina** a **Stát Izrael** je za území Státu Palestina považováno *Pásmo Gazy a Západní břeh, včetně Východního Jeruzaléma*, v hranicích z roku 1967, tedy neúrodná menší část mandátní Palestiny. To je stálým předmětem sporů a těžkých násilných střetů, neboť Židé se pro svůj stát zmocnili větší části palestinského území ilegálním přistěhovalectvím a násilnou okupací.

Ilegální přistěhovalectví Židů do Palestiny jakožto násilná okupace probíhalo v několika hlavních vlnách, v hebrejštině zvaných **alija** („cesta vzhůru“, „výstup“):

První alija (r. 1881) - 35.000 Židů po protižidovských pogromech ve Východní Evropě;

Druhá alija (r. 1904-1914) - 40.000 Židů, po potlačení Ruské revoluce v roce 1905 a řadě pogromů provázejících zmatky po této revoluci;

Třetí alija (r. 1919-1923) - 350.000 Židů, kdy se Palestina stává britským mandátním územím a kdy tzv. Balfourova deklarace zaručovala, že se Palestina stane židovskou domovinou. Symbolem počátku této alije bylo připlutí lodi *Roselan* do přístavu v Jaffě s 650 židovskými imigranty na její palubě;

Čtvrtá alija (r. 1924-1928) - 80.000 Židů, přechajících před diskriminačními zákony;

Pátá alija (r. 1929-1939) - 250.000 Židů následkem vzestupu nacizmu v Evropě.

Dále následovaly *menší alije*: Bet, Marocká, Egyptská a Tuniská.

Přistěhovalectví Židů do Palestiny podporovaly zejména *Mossad alija bet* (Organizace pro ilegální přistěhovalectví), *Keren Hajessod* (kolonizační fond k vybavování židovské Palestiny) anebo *Keren Kaymeth* (fond pro nákup palestinské půdy) a nadace založené britským židovským bankéřem a politikem *Lionelem Waltrem Rothschildem*, druhým *baronem Rothschildem*, které v Palestině nakupovaly půdu od bohatých efendiů, kteří na nich nežili. Jiný Rothschild, francouzsko-židovský podnikatel baron *Edmond James de Rotschild*, jenž vykoupil 500 kilometrů čtverečních palestinské půdy a sám na ní založil 30 židovských osad, neuvažoval o židovském státu v Palestině. (Ohledně svých palestinských vesnic řekl: „Toto jsou moje kolonie a podniknu s nimi, co uznám za vhodné.“)

Nezákonně přicházející Židé na této půdě budovali první osady typu *nachal* (ve *vádí*, vyschlých korytech řek), kombinující vojenskou službu a zakládání zemědělských sídel zvaných *kibucy*. Zpočátku tedy obsazovali méně obydlené neúrodné kraje a později úrodnější a neúrodnější oblasti. Zmocňovali se jedné pomerančovníkové, citroníkové, fíkovníkové či morušovníkové plantáže po druhé, vytlačovali, vyháněli palestinské felláhy z obilných kukuřičných, bavlníkových či sezamových polí do písčiny pouští, do krajiny, kde malá kamenitá polička dávala jen bídnou sklizeň. Platilo, že „další dunam, další koza“. (Jeden dunam = tisíc metrů čtverečních.) První kibuc byl založen v roce 1910 v *Deganji* na břehu Genezaretského jezera (deset mužů a dvě ženy). Do roku 1947 bylo založeno 291 prosperujících židovských osad. Bohatí Židé však do Palestiny většinou neemigrovali. V listopadu 1947 kdy OSN oficiálně schválila plán na rozdělení Palestiny, bylo v židovském vlastnictví pouze 11 % veškeré půdy v zemi.

Palestinští starousedlíci považovali za absurdní, že podle plánu OSN mělo 400 tisíc Arabů, přibližně jedna třetina arabského obyvatelstva Palestiny, i se svými pozemky zůstat v židovském státě. V průběhu roku 1948 čerstvě okupovaná území po podpisu dohody o příměří mladý izraelský stát nevrátil, ale okamžitě anektoval. 700 tisíc Palestinců sice uprchlo či bylo vyhnáno, avšak 100 tisíc jiných zázrakem zůstalo po celou dobu války na místě a přibližně 40 tisíc dalších se dokázalo do svých domovů vrátit. Tito „šťastní“ Arabové se stali menšinou ve své zemi, sice obdrželi izraelské občanství, ale jsou nejrušněji těžce diskriminováni. Izrael zakládal osady vně jim vymezených hranic – k srpnu 1949 jich bylo 133. Do roku 1964 bylo založeno 432 nových osad včetně 180 *kibucim*, osad Židů *Mizrachim* podél demarkačních linií, aby bránily návratu arabských uprchlíků, v izraelském žargonu „infiltrátorů“. V roce 1967 nařídila izraelská vláda státnímu kartografickému ústavu, aby do map vyznačujících hranice státu přestal zakreslovat hranice vyjednané v rámci dohod o příměří z roku 1949 – takzvanou „zelenou linii“ a v září 1967 zveřejnila *Manifest za celistvou zemi izraelskou*. Ve sto padesáti osadách měst a vesnic Západního břehu žilo v roce 2012 přes půl milionu Izraelců. Místnímu obyvatelstvu byl vnucen osadnický stát. V době války v roce 1948 a dokonce i po ní bylo z povrchu Země izraelské vymazáno více než 400 vesnic. V průběhu *nakby* (dne katastrofy) přišlo během palestinské války v roce 1948 o střechu nad hlavou přibližně 700 tisíc a dnes již několik milionů palestinských Arabů, kteří žijí se svými potomky v uprchlických táborech Jordánska, Západního břehu Jordánu a pásma Gazy.

Třebaže se kolonizace prezentovala lákavě mobilizujícím heslem „spása země“, v praxi nebyla ničím víc než opatrným, vykalkulovaným a kaskádovitým projektem. Podobně jako jiné klíčové pojmy sionistického étosu – jako například „Země izraelská“, na kterou může Žid jedině „vystoupat“ (oleh), nikdy se však do ní nemůže jednoduše „přestěhovat“ – se i nákupu a zúrodnění půdy dostalo mytologizovaného a religiozního označení „spása“. Spása byla nedílně spojena s prací jednak přistěhovačů a jednak sezónní nežidovské pracovní síly. Tajemství úspěchu Židů je možno hledat v závěru, že „spásy“ s využitím arabské práce dosáhnout nelze. Avšak ukázalo se, že i první *mošavoty* (kolonie) rychle byly donuceny

spoléhat se na místní obyvatele. Až vlny nových přistěhovalců s sebou přinášely přesvědčení, že „spásu země“ je třeba zkombinovat s „dobytím práce“ a tak vznikaly čisté kolonie – *kibucy* – „koruna“ spásy země. Jejich hegemonní postavení se nemělo měnit (ani po vzniku Státu Izrael), neboť kibuc byl tím nejdynamičtějším spasitelem země a jeho pozici posilovalo i to, že plnil nezanedbatelnou bezpečnostní funkci: v pohraničních oblastech sloužil jako předsunutá vojenská pevnost. Arab se členem kibucu nemohl stát za žádných okolností. A i když někdy později příležitostně došlo k tomu, že se nějaká členka kibucu rozhodla žít s izraelským Palestincem, byla obvykle přinucena osadnickým společenstvím osadnickou komunitu opustit. I ostatní typy osad – zemědělské i městské – byly určeny výhradně Židům. Rozhořela se intenzivní politicko-ideologická kampaň pod heslem „hebrejská práce“ (*avoda ivrit*). Zaměstnavatelé se dostávali pod enormní tlaky, aby za žádných okolností nenajímali na práci Araby.

Na obranu zbudovaných a zakládaných kibuců vytvořili Židé ilegální čisté vojenské jednotky *Hagana* („Obrana“), ze kterých vzešly teroristické skupiny. Z nich nejagresivnější byla *Irgun* („Organizace“). V autochtonním obyvatelstvu začali sionisté rozpoznávat pouze jakési podnájemníky či dočasné obyvatele, žijící v zemi, která jím nepatří. *Karaité* neboli „truchlící po Siónu“ byli přesvědčeni, že zemi nelze považovat za posvátnou, když v ní nežijí jen ti, co v ní věří. Mezi Židy a Palestinci docházelo k neustálým ozbrojeným střetům a velkým ztrátám. Je zamlčováno, že například 8. dubna 1948 došlo k hromadné vraždě arabských Palestinců ve vesnici *Dair Jasín*, ležící 4 km západně od Jeruzaléma. Vesnice měla asi 2.000 obyvatel a muži toho dne pracovali na poli. Teroristi z Irgunu pod vedením ministerského předsedy Státu Izrael *Menachima Begina* vesnici přepadli, povraždili 250 starců, žen a dětí a naházeli je do studní. A později, jakoby podle vzoru Lidic, byla vesnice srovnána se zemí a její název byl vymazán z mapy. Když vesniční muži přiběhli z pole a uviděli, co se stalo tak utekli. 13. dubna 1948 jako odvetu za Dair Jasín přepadli Arabové konvoj mířící k nemocnici *Chadaša* v severovýchodním Jeruzalémě a zabili 77 židovských doktorů, zdravotních sester, univerzitních pedagogů a studentů. Zanedlouho Begin prohlásil, že „bez Deir Jasinu by nebylo Státu Izrael“, protože jeho následkem byl útek 650.000 Arabů dohnaných k panice. Nato řada pobouřených světových osobností, včetně židovského vědce a humanisty *Alberta Einsteina* označila organizaci Irgun za fašistickou.

Počet židovských zemědělských vesnic rostl. Statistiky uvádí, že v roce 1899 bylo v celé Palestině 22 židovských vesnic s 5.000 obyvateli, v roce 1914 to bylo 43 židovských vesnic s 12.000 obyvateli, v roce 1922 pak 73 vesnic s 15.712 židovskými obyvateli, roku 1930 již 107 obcí s 45.000 obyvateli, v roce 1934 pak 140 obcí s 64.000 obyvateli, v roce 1940 již 280 židovských obcí.

K rozdělení Palestiny došlo 29. listopadu 1947 vznikem Státu Izrael na základě Balfourovy deklarace, tj. listu britského ministra zahraničí *Arthura Balfoura* z 2. listopadu 1917 zástupci židovských obcí lordu *Lionelovi Waltrovi Rothschildovi*:

Drahý lorde Rotschilde, s velkou radostí Vám jménem vlády Jeho Veličenstva zasílám následující prohlášení sympatií s židovskými sionistickými aspiracemi, které bylo předloženo a schváleno Kabinetem.

„Vláda Jeho Veličenstva pohlíží příznivě na zřízení národní domoviny židovského lidu v Palestině a vynasnaží se, aby tohoto cíle bylo dosaženo, přičemž se jasně rozumí, že nebude učiněno nic, co by mohlo poškodit občanská a náboženská práva existujících nežidovských společenství v Palestině nebo práva a politické postavení Židů v jakékoliv jiné zemi.“

Byl bych vděčen, kdybyste mohl předat toto prohlášení na vědomí sionistické federaci. Upřímně Váš Arthur James Balfour.

(Finální znění Balfourovy deklarace schválil kabinet 31. října 1917 na svém klíčovém zasedání. Stát Izrael byl potom založen v Palestině, patřící k asijským koloniím britského impéria jako britský *Mandát pro Palestinu* na základě *Plánu OSN na rozdělení Palestiny* (Rezoluce valného shromáždění OSN č.181), přijatého 29. listopadu 1947, a to *Deklarací nezávislosti státu Izrael*. Balfour a Lloyd George na setkání s Winstonem Churchilllem a Chaimem Weizmannem v roce 1922 přiznali, že Balfourova deklarace „znamenal vždy židovský stát“).

Balfourova deklarace je více než sporná, neboť byla utvořena evropskou mocností nad mimoevropským územím, neboť jeden národ zde sliboval jinému národu zemi třetího národa a protože jejím autorem byl anglický cizinec, nemajícím vlastnické právo na Palestinu pro cizího Žida, který na ni neměl právo. Deklarace netvoří jasný a ucelený text, neboť byla zkombinována nejednoznačností, neprůhledností a dokonce i vnitřní rozporuplností textu. Největší protiklad deklarace leží v její jakkoliv vágní podpoře práva na národní sebeurčení menšiny obyvatel Palestiny, zatímco toto právo implicitně odepírá většinovému obyvatelstvu. (V době, kdy válečný kabinet projednával navrhované prohlášení, čítala populace v Palestině přibližně 670 000 obyvatel. Z toho nějakých 60 000 tvořili Židé. Arabové tudíž tvořili zhruba 91 % obyvatelstva, zatímco Židé tvořili 9 % celkové populace). Součástí vysvětlení podivné frazeologie deklarace bylo, že většina ministrů neuznala Palestince za národ s legitimními národnostními aspiracemi.

Balfourova deklarace otevřela cestu nejen ke spiknutí téměř všech zástupců států v OSN k *obětování Palestiny*, ale stala se svůdností, vedoucí například i ke zrádcovskému podepsání *Mnichovského diktátu* Německa, Francie, Velké Británie a Itálie, koordinovaného Polskem společně s Německem (na základě polské doktríny maršála *Józefa Klemense Pilsudského*, tedy projektu Trojmoří, neboli tzv. Velkopolska), podepsaného 30. září 1938 o postoupení pohraničních území ČSR Německu (Polsko požadovalo podíl na kořisti, tj. aby mu byla předána určitá část ČSR, respektive část tzv. Rakouského Slezska, konkrétně Opavsko, Krnovsko a polskou armádou 2. října 1938 obsazené Těšínsko). Polský ministr zahraničí *Józef Beck* napřed ubezpečil německého ministra zahraničí *Joachima von Ribbentropa* a francouzského premiéra *Édouarda Daladiera*, že pokud by Rudá armáda po podpisu Mnichovského protokolu přicházela ze Sovětského svazu České republice na pomoc, Poláci ji přes svoje území nepustí a že pokud Sověti poskytnou ČSR leteckou pomoc, budou na sovětská letadla střílet (kromě toho polský velvyslanec chtěl Hitlerovi ve Varšavě postavit monument za to, že deportuje Židy z celé Evropy do Afriky). Pokud by však imperiální spojenci naopak stáli při ČSR, Německo by do války v roce 1938 proti poměrně mimořádně silně vyzbrojenému, připravenému a občansky plně odhodlanému Československu s největší pravděpodobností nešlo a tak by ani nedošlo ke druhé světové válce. Vždyť během tribunálu v Norimberku, obžalovaný německý polní maršál *Wilhelm Keitel* uvedl: „Kdyby v roce 1938 v Mnichově spojenci podrželi ČSR, Německo by nezaútočilo, protože z vojenského hlediska nebylo vojensky připraveno na vedení bojů s Francií a Velkou Británií“. O tom, že Polsko organizovalo spolu s Hitlerem rozbití Československa, svědčí 75 let staré šokující trofejní dokumenty ukořistěné Rudou armádou ve Varšavě a Berlíně uložené v sovětských archivech a nyní veřejně odtajněné prezidentem *Vladimírem V. Putinem*. Kdyby se plně mobilizovaná Česko-slovenská Republika začala úspěšně bránit, spojenci by se k ní téměř jistě připojili a společně Německo porazili. Československo by se nemuselo dostat do područí SSSR a i jako vnitrozemský stát bez vlastní ropy by se svým rozvinutým průmyslem, spolu s tradiční mnohostrannou šikovností a vynalézavostí svých občanů mohlo dosáhnout ekonomické úrovně severovýchodních evropských států.

Izraelský židovský historik a spisovatel *Šlomo Sand* publikoval: „Kmeny vzešlé z Noemových synů Sema, Chama a Jafeta se usadily na různých územích, která se stala jejich vlastmi – přirozenými místy jejich reprodukce. Kmeny, jejichž vlastní byl Kenaán pocházely z Chama. Přesto Bůh slíbil tuto zemi potomkovi Sema Abrahamovi. Země obsazená Kenaánskými zřejmě tedy není zemí jako ostatní: v jádru není přirozeným místem žádného lidu.“

Ben Cion Dinur – emeritní profesor Hebrejské university, rabín, izraelský historik a politik, ač sionistický aktivista seriózně napsal: „Okupace nezakládá vlastnické právo. Okupantovo vlastnické právo na zemi, již dobyl, nabývá platnosti jen tehdy, když vlastník země není přítomen a proti krádeži dlouhodobě nic nenamítá. Je-li však vlastník ve své zemi přítomen a po stovky let zatlačován do kouta, pak se jeho práva nezeslabují, spíše jsou posilována.“

Hlavním smyslem Balfourova dopisu bylo vlastně podkopání dohody, kterou Británie podepsala s Francií. Dne 16. května 1916 se poté, kdy se obě koloniální mocnosti rozhodly izolovat skomírající Osmanskou říši, sešel zástupce britského ministerstva zahraničí sir *Mark Sykes* se svým francouzským protějškem *Francoisem Georgesem Picotem* a tajně se rámcově dohodli na rozdělení územní kořisti. V praktické rovině Britové chtěli chystaným dobytím Palestiny rozšířit vojenskou bezpečnostní zónu obklopující Suezský kanál. Balfourův dopis v teorii i praxi zneplatnil *Sykes-Picotovu* dohodu, jelikož Britům prostřednictvím jejich benevolentního daru „židovskému lidu“ otevíral cestu k hegemonii v této oblasti. Britští státníci byli přesvědčeni, že Británie získá návratem Židů do Palestiny bezpečnou imperiální základnu.

Po propuknutí *Arabského povstání* v roce 1936 jmenovala britská vláda královskou komisi vedenou lordem *Earlem Peelem*, aby prošetřila příčiny nepokojů a doporučila řešení. V závěrečné zprávě komise navrhla vytvoření velmi malého židovského státu o rozloze zhruba pět tisíc kilometrů čtverečních, velkého arabského státu a vytvoření odděleného území mezi Jeruzalémem a Jaffou pod stálým britským mandátem. Arabská strana na čele s Velkým muftím *Hadžim Amínem Husajním* to ihned razantně odmítla, při čemž trvala na plné nezávislosti Palestiny a na zákazu další židovské imigrace, masivního skupování palestinské půdy a zakládání židovských osad. Židovská strana vedená *Chajimem Weismannem* byla odměřenější - chytrácky podpořila dělení země a vytvoření židovského státu byť jen na části území Palestiny. (Weismann vehementně prosazoval plán rozdělení především proto, že tato varianta zahrnovala vytvoření židovského státu vůbec. „Židé by byli hloupí, kdyby to neakceptovali,“ tvrdil, „i když se jedná jen o rozměry ubrusu. Království Davidovo bylo menší a za Šalamouna se stalo říší.“)

V únoru 1947 vyhlásila britská labouristická vláda, že se hodlá vzdát mandátu nad Palestinou a že má v úmyslu postoupit celou palestinskou otázku Organizaci spojených národů (nástupkyni Společnosti národů). Židé vlastnili 6 % půdy a tvořili kolem 30 % populace. Zvláštní komise OSN vypracovala v roce 1947 podrobná doporučení pro vytvoření dvou států takto:

Židovský stát, jenž by se rozkládal na 55 % území, by obývalo 509 780 Arabů a 490 020 Židů (tj. více Arabů nežli Židů) a Arabský stát, jenž by zahrnoval zbývajících 45 % území, které by obývalo 749 101 Arabů a 9 520 Židů a mezinárodní zónu Jeruzalém a jeho okolí.

Valné shromáždění OSN tento plán schválilo dvoutřetinovou většinou. Veškeré pokusy o nalezení řešení smířit neslučitelné požadavky Arabů a Židů na Palestinu mírovou cestou však selhaly. Británie opustila Palestinu, aniž by řádně předala moc legitimní vládě.

Po 29. listopadu 1947, tj. po rozdělení mandátní Palestiny na dva nezávislé státy arabský a židovský, *palestinští Arabové*, *arabské státy* a *Liga arabských států* odmítli toto rozdělení jako neoprávněné, nemorální, neproveditelné, v podstatě jako agresivní expanzionistické hnutí, usilující o vytlačení původního obyvatelstva z jeho půdy. Z tohoto pohledu je Palestina dědictvím Palestinců a reálnou příčinou konfliktu je vyhnání a rozptýlení původního obyvatelstva Státem Izrael. Kdežto sionistické vyprávění se opírá o pofiderní právo všech Židů vybudovat nezávislý stát v jejich prý původní vlasti - Palestině. Například *Prof. Jochanan Aharoni* z university v Tel Avivu patří k prvním signatářům petice *Erec Jisrael šlema* (za úplnou Zemi Izrael), vyzývající všechny budoucí izraelské vlády, aby se nikdy nevzdaly ani pídě údajné starobylé vlasti podle jeho *Atlasu období bible*, kde nebyly

zakresleny původní stísněné hranice, ale jen ty, které vymezovaly mocná království králů *Davidu a Šalamounu*, jakož i trasy bojových přesunů ostatních biblických izraelských hrdinů.

(**Liga arabských států** či *Arabská liga* je regionální organizace arabských států, která vznikla 22. března 1945 v Káhiře podepsáním Arabské ligy sedmi arabskými státy: *Egyptem, Irákem, Jemenem, Jordánskem, Libanem, Saudskou Arábií, Sýrií*. V současné době má Liga 22 plnohodnotných členů.)

Přijetí rezoluce OSN o rozdělení mandátní Palestiny se stalo signálem k vypuknutí kruté občanské války mezi dvěma společenstvími v Palestině a k **arabskoizraelským válkám**, které arabská Palestina s Ligou arabských států prohrála: **První** (r.1948-1949), kterou Židé nazývají *Válkou za nezávislost*, zatímco Arabové ji označují *al-Nakba*, neboli katastrofa, **Sinajská** (r. 1956), **Šestidenní** (r. 1967), **Opořezovací** (r. 1967-1970) a **Jomkipurská** (r. 1973). Stát Izrael v nich uchvátil daleko větší území, než mu bylo dáno kartografy OSN. 700.000 Palestinců, zhruba polovina původní arabské populace se stalo uprchlíky.

K ozbrojenému osvobození celé Palestiny vytvořila *Liga arabských států* 2. června 1964, na kongresu v jordánském sektoru Jeruzaléma **Organizaci pro osvobození Palestiny - OOP**, seskupující několik palestinských ozbrojených skupin. OOP je závislá na jednotlivých arabských státech, jejich penězích, zbraních, výcviku a především na základnách, odkud byly vedeny útoky proti budování četných židovských osad mimo hranice Izraele. Původním cílem OOP bylo osvobození celé Palestiny a zřízení palestinského státu na území celého Izraele. Cílem podle původního ustavujícího prohlášení je „dosáhnout zničení Izraele“. Od roku 1974 se OOP pokládá za „jedinou legitimní reprezentaci palestinského lidu“. V letech 1969-2004 byl jejím předsedou *Jásir Arafat*. Předseda a vůdce hnutí *Fatáh Mahmúd Abbás* v roce 2015 odstoupil. V současnosti je sídlo OOP v *Ramalláhu* na západním břehu *Jordánu*.

(*Fatáh*, doslova „dobytí“, *Palestinské národně osvobozené hnutí*, bylo založené v roce 1959 členy palestinské diaspory a je hlavní palestinskou politickou stranou a největší a nejdůležitější frakcí OOP.)

První intifáda („setřást ze sebe“, „zbavit se“; volně též „procitnutí“, „lidové povstání“ anebo „válka kamenů“) vypukla 9. prosince 1987 v *palestinské Gaze* jako ozbrojený konflikt mezi Izraelem a palestinskými Araby. Spontánně a rychle se rozšířila na Západní břeh. Zasáhla všechny sociální vrstvy a skupiny. Byla projevem nesouhlasu Palestinců na okupovaných územích s dvacet let trvající izraelskou okupací. Výraznou moc fakticky získala palestinská militantní islamistická skupina *Hamás* („nadšení“). Palestinské akce zahrnovaly porušování veřejného pořádku, demonstrace, generální stávky, bojkoty, barikády, zapalování pneumatik, házení kamenů a občas i zápalných granátů. Ministr obrany nařídil izraelské armádě bití demonstrantů, používání slzného plynu, střelbu kaučukovými a plastovými kulkami i ostrým střelivem. Celkem zahynulo 100 izraelských civilistů, z nichž 47 byli osadníci a 60 příslušníků bezpečnostních složek. Dále bylo zabito 1087 Palestinců izraelskou armádou a bezpečnostními složkami a 75 dalších zabito izraelskými civilisty. Nepokoje byly ukončeny až podepsáním dohody z *Osly*.

Stát Palestina je neúplně uznaný stát, vzniknuvší jednostranným vyhlášením **Deklarace nezávislosti** dne 15. listopadu 1988 *Palestinskou národní radou PNC*, která je zákonodárným orgánem *Organizace pro osvobození Palestiny OOP* a v podstatě alžírským exilovým parlamentem všech Palestinců. Dnem 22. listopadu 1974 získalo OOP **pozorovatelský status „nestátní entity“ v OSN**, díky čemuž měla možnost vystupovat před Valným shromážděním OSN, ale nemohla hlasovat. Na základě mírových dohod z *Osly* vznikla na Západním břehu *Jordánu* a v pásmu Gazy **Palestinská autonomie**, kterou ekonomicky i vojensky kontroluje

Izrael. Tuto autonomii Valné shromáždění OSN dne 29. listopadu 2012 uznalo za **nečlenský pozorovatelský stát** a 27. září 2013 částečně (134 ze 193 členských států OSN) za **Stát Palestinu**.

Dohoda z Osla (trvající devět měsíců tajných jednání zprostředkovaných norskou vládou, které vyvrcholilo vzájemným uznáním mezi vládou Izraele a OOP a deklarací principů přechodné samosprávy) byla podepsána a stvrzena „slavným“ potřesením rukou generála, představitele strany *Likud* a šestého a jedenáctého izraelského premiéra *Jicchaka Rabina* s předsedou OOP *Jásirem Arafatem* na trávníku před Bílým domem dne **13. září 1993**. Podepsáním dohody Izrael uznal OOP za nástupce palestinského lidu, OOP odmítla násilí a obě strany se zavázaly k řešení vzájemných zásadních sporů mírovou cestou. Všechny skutečně zásadní záležitosti – status Jeruzaléma, práva uprchlíků, hranice Palestiny, problematika židovských osad na Západním břehu a v pásmu Gazy – byly ponechány coby „setrvalý stav“ k dalšímu jednání. (Všechna tato témata byla bezvysledně diskutována 11. července 2000 v *Camp Davidu*.)

Profesor komparativní literatury na Kolumbijské univerzitě *Edward Said* o Dohodě z Osla prohlásil: „Přehlídka sprostoty etikety Bílého domu, ponižující podívaná na to, jak Jásir Arafat všem děkoval za pozastavení většiny práv vlastního lidu. Nesmyslná obřadnost *Billa Clintona*, který jak římský císař dvacátého století provázel dva vazalské krále skrze rituály smíření a úcty. To vše pouze dočasně zastínilo naprosto udivující proporce palestinské kapitulace.“

Dohoda z Osla nebyla výsledkem jednání mezi sobě rovnými. Izrael vnutil OOP svou vůli. Nebyla zde žádná zmínka o palestinském právu na sebeurčení, ani o zamezení rozšiřování židovských osad. Vláda *Ariela Šarona* (Šaron, hebr. „zvuk“) opakovaně odmítala jednání o konečném statusu okupovaných území. Namísto toho nelítostně jednala o rozšiřování židovských osad, demolicích palestinských domů, výstavbě „bezpečnostní bariéry“ napříč Západním břehem, o podkopávání palestinské samosprávy a rozdrobení Západního břehu do soustavy enkláv bez vzájemného územního kontaktu. Izraelští vojáci nepřestali kontrolovat a omezovat přístup do *Gazy*, a to jak na moři, tak ve vzduchu i z pevniny. Z Gazy se stalo vězení; izraelské letectvo se těšilo neomezené svobodě shazovat bomby a při svých nízkých přeletech vytvářet akustické třesky. Nynější ministerský předseda Izraele a předseda strany *Likud Benjamin Netanjahu* 17. dubna 2016 prohlásil, že Golanské výšiny, které Izrael obsadil v roce 1967 a anektoval, „budou vždy v izraelských rukách“, že „Izrael je nikdy neopustí“, a slíbil, že v případě svého vítězství v opakovaných předčasných volbách, ohlašovaných na 17. září 2019, rozšíří izraelskou svrchovanost na okupovaném Západním břehu Jordánu a anexi nelegálně postavených osad... - skomírání palestinského státu s úplnou ztrátou odvěké domoviny poarabštěných semitských Židů je před koncem.

Druhá intifáda al-Aksá, pojmenovaná po mešitě *Al-Aksá* začala **28. září 2000**, když šéf opozice, tehdy generál *Ariel Šaron Haram al-Šaríf* vykonal extrémně provokativní návštěvu muslimského posvátného místa, *Skalniho dómu* na jeruzalémské *Chrámové hoře*. Za doprovodu 1000 policistů zde prohlásil, že bude usilovat o to, aby se Izrael nikdy nevzdal svých nároků na Chrámovou horu. Palestinci vyšli do ulic, kde se konaly protesty, které se stávaly měsíc od měsíce stále násilnějšími. Došlo k řadě sebevražedných bombových útoků, které způsobily smrt mnoha izraelských civilistů. Extremisté z řad *Hamásu* podnikali teroristické útoky na židovské osady. Izrael pokračoval v nátlaku na Palestince omezením jejich pohybu, bouráním domů, uzavření izraelských hranic Palestincům pracujícím v Izraeli, vojenskými výpady do oblastí kontrolovaných palestinskou samosprávou a atentátů na Palestince, kteří mohli být zapojeni do terorizmu. Celkový počet palestinských mrtvých byl během prvních čtyř let intifády 3.747 a celkový počet mrtvých Izraelců byl 973. Izraelci zničili 7.440 palestinských domů, vyvrátili 1.116 913 stromů, zkonfiskovali 224 415 dunamů půdy a zničili dalších 72 951 dunamů. (1 dunam = 1000 m čtverečních.)

Je dlužno širěji podotknout, že část lidstva považující se za Židy a pojmenovávaných Židé zamlčuje svůj skutečný původ anebo pravdu o něm většinou ani nezná. Jde zhruba o 95 % z celkového počtu Židů zvaných Aškenázové, kteří se pojmenovali podle biblického názvu *Aškenáz* (Genesis 10, 3), označujícího zemi a národy sousedící s horním tokem Eufratu a Arménií. (První zmínku, která ukazuje Aškenaz jako svéráznou kulturní identitu pochází od *Ašera ben Jechiela*, žijícího v letech 1250-1327, patřícího k největším rabínským autoritám aškenázského i sefardského židovstva, jenž o svých předcích hovoří jako o „učencích Aškenazu, kteří měli přijmout Tóru a tradice přímo od učenců z Erec Jisrael“.) Skutečné, nejprímější potomky Hebrejů tvoří přibližně 4,5 % Sefardů a 0,5 % Mizrachim. (Aškenázové si přisvojili nárokovaní některých dnešních Semitů na Palestinu jako na zemi svých praotců, které by mohli uplatňovat spíše Sefardové a Mizrachim.)

Aškenázové vzešli z **Chazarů**, spolku silných turkidských a huno-bulharských klanů smísených se Skythy, žijících hlavně z nájezdů a z poplatků od okolitých kmenů. Jejich říše vznikla v letech 661-678 jako *chanát* a zabírala území *mezi Kaspickým a Černým mořem*. Snad již za krále Šalamouna sem přišli z Palestiny Hebrejové. V chanátu tvořili malé atraktivní společenství, které se stalo elitním. Z něho byli ustanovováni nejvyšší úředníci. Svátým jazykem a jazykem písemného styku se tu stala hebrejšтина, znakem říše byla šesticípá hvězda a někteří chazarští králové si dokonce dali hebrejská jména. Chazarská říše kolem roku 740 čelila silicimu tlaku ortodoxní Byzantské říše a abbásovského muslimského chalífátu. Chazarský král dal na rady svých hebrejských rádců a kvůli zachování nezávislosti vydal rozhodnutí, podle kterého všichni Chazaři svolně přijali judaismus. Stali se tak největším a nejživotaschopnějším nehebrejským etnikem, které hromadně přijalo židovské vyznání. Pozdější bratrovražedné války, vpád Mongolů, ruské a byzantské útoky, spolu se zpusťšením zavlažovacích kanálů vyvolaly jejich velkou migraci, hlavně do západních částí Ukrajiny, do Ruska, na polské, litevské a maďarské území a dál. Mezi lety 1880-1910 se z východní Evropy vystěhovala asi třetina těchto požidovštěných Chazarů neboli chazarských Židů neboli Aškenázů do Spojených států. Při své vysoké inteligenci, dravosti a soudržnosti, všude kam přišli, zmocňovali se rozhodujících společenských postů.

Sionistické nároky aškenázských Židů na Palestinu jsou lživou drzostí, Balfourova deklarace hanebnou mazamostí a rozhodnutí OSN o rozdělení Palestiny vědomou, zločinnou a neodpustitelnou nespravedlností. Neboť, jak uvedeno výše, skutečnými potomky starověkých Hebrejů nejsou Aškenázové, tito požidovštělí Chazaři, kteří nikdy území Palestiny neobývali a nikdy na její území ani nevstoupili, ale bezpochyby *judské obyvatelstvo*, které tam od nepaměti obdělávalo půdu a zůstalo většinou ke své zemi připoutáno, takže jeho krev dodnes koluje v žilách palestinských Arabů (*Judejci* pod vítěznými muslimskými Araby nemuseli například v případě konverze k islámu platit daň za ochranu, takže většině stálo za to, aby vyměnili svého Boha za Alláha). Dokonce i rabín a americko-židovský historik na Kolumbijské universitě *Salo Wittmayer Baron*, považovaný za židovského velekněze, ohledně Chazarska neváhal použít slov „matka diaspory“. Za jádro venkovského lidu v Palestině pokládají někteří pisatelé potomky předizraelských prabydlitelů země, kdežto za čisté Semity považují polokočovné Beduiny, žijící ve stanech, zabývající se vedle chovu dobytka i poněkud orbou a pěstováním plodin. V samotném Státě Izrael jsou jak palestinští Arabové, kteří zde zůstali, tak Židé *sefardští* a *mizrachim* obyvatelstvem nerovnoprávným. Stát stranicky založený OSN a nespravedlivě rozlišující své obyvatele není ve skutečnosti legitimní.

Prvotní a největší hřích tu však pravděpodobně spáchali sami sionističtí Židé: S hrůzou lze usoudit, že za rozhodnutím o Palestině stála již dávno před ním všesvětová rodová a mocenská židovská elita, která od dvacátých let minulého století napřed spiklenecky směřovala vlády států k odmítání prchajících Židů a potom prokazatelně zavrhovala neochotné avšak upřímně činěné nabídky k jejich přijetí. Takto nejspíše obětovala miliony

Židů do pecí nacistických koncentračních táborů, do holokaustu a tak prosadila založení Státu Izrael. A nyní bezostyšně využívá holokaustu za účelem udělit Izraeli morální imunitu proti jeho kritice. Nelze se ani divit, že mnozí lidé nepovažují *Protokoly sionských mudrců*, neustále vydávané v četných zemích a v různých jazycích za konspirační teorii.

Přestože pravlastí semitských Židů, tj. *Sefarditů* a *Mizrachim*, tvořících spolu zhruba 5 % židovstva je bezpochyby Palestina, začala ve druhé polovině 19. století ve světě roztroušená židovská elita, tato faktická představitelka *Aškenázů*, pocházejících jak již uvedeno z Chazarů na jihu Ruska uvažovat právě o Palestině jako o trvalém území všech Židů.

Málo se ví, že malá, snad hlouběji a logičtěji uvažující část americké židovské elity plánovala vytvořit Izrael v ruské provincii *Tavridě*, na území dnešní *Jižní Ukrajiny* a *Krymu*, přibližně tedy v oblasti své aškenázské otčiny. V roce 1922 byl v Simferopolu založen *Agro-Joint* jako struktura židovské charitativní organizace *American Jewish Joint Distribution Committee*, zkráceně *JDC* či *Joint* (Amerického židovského spojeného distribučního výboru). Rok poté její představitel *Joseph A. Rosen* zdárně navrhl sovětskému vedení vytvoření *židovské autonomie* na území Sovětského svazu – Krymu kvůli podpoře židovské národní entity, jež měla mít vlastní republiku v rámci SSSR (nikdy nepřekročila status autonomní oblasti). *J.V. Stalin* byl proti, neboť od roku 1921 již na území Krymu existovala *Krymská tatarská autonomní republika* a plánované přemístění Židů by tam mohlo způsobit velké mezinárodné napětí. Na rozpracování tohoto projektu Agro-Jointu dohlížel *Světový Židovský kongres WCJ* (The World Jewish) s hlavním sídlem v New Yorku. Agro-Joint prostřednictvím Sovětské vlády financoval židovské přistěhovalce ze zahraničí, zejména ze Severní a Jižní Ameriky, umísťoval je na Krymu, kam již přemísťoval Židy ze západních oblastí Ukrajiny a Běloruska a pomáhal tam všem vytvářet židovské kolektivní farmy. Polovina vynaložených peněz byla údajně předaná nenávratně a druhá polovina byla prý ve 30. letech vyrovnána Sovětskou Republikou. Kvůli existenci *Krymské tatarské autonomní republiky* toto přemísťování Židů skutečně vzbudilo etnické nepokoje. Stalin proto nechal v roce 1937 zřídit *Židovskou autonomní oblast* na Dálném východě s administrativním centrem v městě *Birobidžan* na jižní Sibíři.

Víra v příběh o odchodu z Egypta do zaslíbené země, o záboru země za *Jozua* a o mohutném sjednocení království za *Davida* vykrystalizovala u Židů v mýtus o minulém „zlatém věku“, k němuž se lze jednou navrátit. Jestliže Bible zpravidla činí legitimními dědici mladší syny *Abrahama*, zrcadlí to možná vlastní situaci Izraelitů, kteří se často stávali objektem hry mezi mocnými Asyřany, Babyloňany a Egyptany. *Izák* přichází po starším nevlastním bratru *Ismaelovi*, *Jákob* po svém dvojčeti *Ezauovi*, *Jákobův* syn *Josef* se narodil jako jedenáctý a *David* byl nejmladším z osmi bratrů. Nejdůležitějším protagonistou celého biblického vyprávění však není žádný z těchto hrdinů. Není jím ani *Mojžíš*, který vysvobodil svůj národ z egyptské poroby, ani žádný z proroků, kteří jako *Izajáš* patří nepochybně k nejmocnějším hlasům Bible. O hlavním aktérovi se první zmínka objevuje při *Jákobově* zápase s andělem božím. *Jákob* se v tomto zápase stane *Izraelem*, „Božím vítězem“. Na rozdíl od *Ježíše* v Novém zákoně a od *Mohameda* v Koránu stojí v centru biblického vyprávění kolektiv, *národ Izrael*. To, co je dnes nazýváno „náboženstvím“ respektive „národem“ je zde již od počátku neoddelitelně propojeno. Zaslíbení boží, toto „národní“ vyvolení nemá znamenat v pozdější sebeidentifikaci Židů žádné morální povyšování nad ostatními národy, nýbrž představuje především mimořádné povinnosti zformulované v nábožensko-právní části Tóry. Země Izrael je sice v Bibli *Abrahámovi* a jeho potomkům zaslíbena, ale toto zaslíbení se nenaplnuje, ba dnes je smrtelně ohroženo.

Dominance cizorodých aškenázských Židů ve Státě Izrael, a to již přímo v zákonech, kdy například do manželství mohou vstoupit pouze příslušníci stejného náboženského společenství, omezení ve veřejné dopravě v sobotu, kdy je židovský svátek *šabat* - den odpočinku,

atd., všechen hluboký rozkol izraelské společnosti, kdy jsou semitští Židé Sefardové a Mizrachim a především pradávno zde usdlí palestínští Arabové po mnoha stránkách diskriminovanými občany, zanechává stopy také mezi Židy v diaspoře. Jen málokdo se přitom stal tak radikálním kritikem Státu Izrael jako americký židovský lingvista, společenský kritik a aktivista *Noam Chomsky*, nositel Orwelovy ceny (1987), jenž je obviňován z antisemitismu (v ČR například politikem *Alexandrem Vondrou* anebo psychiatrem *Cyrilem Höschlem*).

Na počátku 21. století tvoří 18 milionů všech Židů jen nepatrný, ale velevýznamný podíl obyvatelstva celé planety Země, čítajícího 6,5 miliardy lidí. Jestliže v roce 1948 žilo v židovském státě jen asi 5 % Židů, o šedesát let později tam Židů bylo již více než 40 %.

Na otázku kdo je Žid je dnes zcela nemožné dát obecně platnou odpověď. Počítá se jen židovská matka, nebo také židovský otec? Platí pouze to, že se někdo k židovství hlásí, nebo je rozhodující jeho původ? Jaký druh přestupu je legitimní? V náboženské oblasti se přitom křesťanství a islám neustále musejí vyrovnávat se svými židovskými kořeny. Zatím co Žid v prvním významu se vymezuje tím, co dělá nebo má dělat (tj. dodržovat *micvot*), Žid ve druhém významu se vymezuje tím, kým je podle svého původu.

Judofobové a sionisté zastávají lživý nebo mylný názor, že většina Židů, tj. Aškenazů náleží ke starověkému lidu-rase který dočasně nalezl příbytek mezi jinými ldy, aby se v osudovém momentu dějin, kdy ho hostitelské společnosti zavrhl, začal vracet do země svých předků. Je prokázáno, že „židovský lid“ nebyl po zničení chrámu násilím vypuzen ze své vlasti, jak se o tom píše v izraelské *Deklaraci nezávislosti*. V hebrejských vydáních cizojazyčných knih je slovo „Palestina“ systematicky nahrazováno pojmem *Erec Jisrael* (Země izraelská) ačkoli v žádném textu či archeologickém nález se nesetkáme s tím, že by „Země izraelská“ byla používána jako označení jasně vymezeného geografického prostoru. (V judaismu název „Země izraelská“ zakoreněn po zničení chrámu. Kolonialistický sionismus si jej vypůjčil částečně proto, aby jím nahradil slovo „Palestina“.) Samotný zakladatel Státu Izrael *David Ben Gurion* si byl dobře vědom, že k exilu nedošlo, a proto považoval většinu místních zemědělců v oblasti za autentické potomky starověkých Hebrejců.

Politici podporující Stát Izrael a jejich média záměrně nemluví o tom a umlčují to, že v případě rozdělení Palestiny má být spravedlivým a rozhodujícím faktorem původ či příslušnost k etnickému judskému národu většiny palestinských Arabů a původ či příslušnost k etnickému chazarskému národu většiny Židů, okupujících větší část jejího území. U původu či příslušnosti je zde klíčové rozlišování na základě přirozeného práva krve *Jus sanguinis* (lat. v překladu „právo krve“) i podle práva územního *Jus solis* (lat. v překladu „přímo z půdy“). Izraelský židovský historik a spisovatel *Šlomo Sand* připouští, že palestínští Arabové mají svým původem ke starověkému Hebrejci blíž než většina těch, kteří se považují za Židy a rabín a americko-židovský historik na Kolumbijské univerzitě *Salo Wittmayer Baron* ohledně Chazarska neváhal použít slov „matka diaspory“. Příslušnost k těm či oněm Židům lze nejobjektivněji determinovat geneticky. (Například roku 1976 maďarsko-britský židovský spisovatel *Arthur Koestler*, na základě studie DNA genetika *Erana Elhaika* ze školy veřejného zdravotnictví na *John Hopkins University* v americkém Baltimoru zveřejnil, že většina Židů jsou etničti Chazaři; prof. *Martin B. Richards* z britského *Institutu integrativní a komparativní biologie* v *Leedsu*, vedl studii o genetickém původu Aškenazů; vědci z institutu *Wellcome Trust Sanger* u Cambridge, dokonce prozkoumali sekvence genomu čtyři tisíce let starých ostatků Kenaánců, potřebné ke zjištění, kam se tito přemístili, atd.)

Židé i nežidé dnes běžně přijímají domněnku, kterou zdánlivě podporuje řada biblických veršů, že země Kenaán byla dána „semenu Izraele“ až do konce dnů. Uniká jim, že Bůh sice dětem Izraele Kenaán zaslíbil, jenže žádnou majetkovou smlouvu o předání dotyčného teritoria s nimi neučinil. Zem tedy podle Bible nepatřila ani Kenaáncům, ani hebrejským kmenům, ale Bohu: „Má je celá země“ (Exodus 19, 5), „Země nesmí být prodávána bez práva

na zpětnou koupi, neboť země je má. Vy jste u mne jen hosté a přistěhovalci.“ (Leviticus 25, 23) Sám Bůh, původně známý jako *elo*, z čehož později vzniklo *elohim* - hebrejské jméno pro Boha, které je v Bibli používáno nejčastěji, je dílem kenaánské tradice.

Ačkoliv terénní výzkum prokazuje, že k exodu z Egypta nikdy nedošlo a že zemi Kenaán v čase o kterém mluví Bible, nikdo nedobyl, biblická legenda praví, že fyzická likvidace lokálního obyvatelstva začala ihned poté, co kmeny Izraele překročily řeku Jordán, že po dobytí Jericha začal masakr a ten že se opakoval po pádu každého dalšího města: „Všechnu kořist z těch měst, i dobytek si Izraelci nechali jako lup. Zato každého člověka zabili ostrým nože, až všechny vyhladili. Neponechali nic, co dýchalo.“ (Jozue 11, 14), „Dal jsem vám každé místo, na které vaše noha šlápne.“ (Jozue 1, 3-4) V izraelských školách se dnes o vojenských kampaních popsanych v knize *Jozue* učí devíti či desítilété děti. Výsledky výzkumu, který v roce 1963 provedl *Georges R. Tamarin*, přednášející na katedře psychologie Telavivské univerzity, jak této knize izraelští školáci rozumějí, jsou doslova otřesné: vedou je k extrémizmu a ovlivňují je k fanatickému surovému zabíjení palestinských Arabů. Byť se návodná výuka této „historie“ ukázala být eticky i pedagogicky destruktivní, izraelský vzdělávací systém tyto odporné popisy vyhlazování nadále odmítá vyřadit z učebních osnov.

Ve všech knihách bible země Kenaán nikdy vlastní „děti Izraele“ nebyla a to je jedním z důvodů proč o ní *autoři hebrejské bible* nikdy nepiší jako o „Zemi izraelské“.

Jeden z prvních osvícenců, který se v 18. století v evropském židovstvu objevil v souvislosti s očekávaným návratem do Palestiny *Moses Mendelssohn* napsal: „jen přehorlivý nadšenec nemiluje půdu, na níž se má dobře, a ten, kdo má odlišné religiózní názory, si je ponechává pro kostel a modlitbu.“ Vlast je místo narození a společenství, vlast je domovina či původ rodiny. Dle reformního étosu měl Žid jen jednu vlast: a sice zemi, ve které žil. Žid byl především Němcem, Nizozemcem, Břitem, Francouzem, Čechem či Američanem vyznávajícím Mojžíšovu víru.

Také význačný německo-židovský filosof a překladatel Bible *Franz Rossenzweig* odmítl považovat Svatou zemi za národní vlast, a ideu židovského státu ve Svaté zemi hodnotil jako špatnou a škodlivou. V tomto smyslu se jeho názor nelišil od tradičního rabinátu.

Reformní a tradiční judaismus se v jednom zásadním bodě shodovali: vytrvale odmítaly považovat Palestinu za národní majetek, za cíl židovské imigrace či za národní vlast. A tak když se zakladatel sionismu *Theodor Herzl* pokusil pozvat *Všeobecný svaz rabínů* v Německu na zahájení prvního sionistického kongresu v roce 1897, dočkal se jen hlasitého odmítnutí.

Palestina jako cílová destinace ani u samého Herzla nebyla zpočátku zcela zásadní. Rozhodující pro jeho vizi byla naléhavá potřeba nalézt kolektivně-národní útočiště pro bezmocné a pronásledované Židy. Vysvětloval, že židovskou otázku není možno vyřešit asimilací, neboť Židé netouží zmizet z tohoto světa a nežidé nechtějí být jejich hostiteli. V úvahu že tedy přichází jen politické řešení: založit někde mimo Palestinu nezávislý židovský stát. Osmanská říše mu v roce 1902 namísto izraelské země nabídla *Mezopotámii* a Britové *Ugandu*, bývalou britskou Východní Afriku.

Před nástupem sionismu na konci 19. století se jen nevelký počet Židů domníval, že Svatá země kdysi byla či by se mohla stát národním teritoriem celosvětového židovstva. Většina evropských Židů dodnes dává přednost integraci do většinových národů zemí, v nichž se narodili.

Lubavický rebe ostře kritizoval sionisty ze selektivního čtení bible, kdy části které se jim nehodily, jednoduše přeskakovali a v praxi i teorii vytvářeli novou víru, *nacionalizovanou Tóru*, která s Mojžíšovou neměla nic společného.

Podle *rabiho Meisela* z Lodže „sionisté nehledají Sión“, oděli se však v tento verbální plášť, aby oklamali bezelstně Židy.

Velcí rabíni po jistý čas nedovolovali sionistickým aktivistům vstupovat do synagogy či na místa, kde byla studována předělaná Tóra, zakazovali číst sionistické texty a přísně zapovídali jakkoli se sionisty spolupracovat.

Nástup politického Sionismu Židy znepokojoval. Sionismus nakonec s hrůzyplným přispěním dějin judaismus porazil a po druhé světové válce velká část židovstva, včetně mnoha přeživších Židů akceptovala princip ideologického vítěze, akceptovala židovský stát ve Svaté zemi, v „židovské národní vlasti“.

Jiná je migrace Abrahama a jeho rodiny z jeho rodiště v Mezopotámii do země Kenaán, jeho pravnuka Josefa a jeho bratří do Egypta, Mojžíše vedoucího hebrejské otroky zpátky do jejich zaslíbené vlasti, té země, která dostane jméno Abrahamova vnuka Jákoba, a jiná je migrace požídovštěných nájezdných Chazarů z jejich chazarského Chanátu do Evropy, Ameriky, do většiny světa a jejich okupační přistěhovalectví do Palestiny.

V Palestině jde o nemilosrdný střet v podstatě dvou fanatických entit: *palestinských Arabů*, tj. poarabštěných semitských Židů s Židy *aškenázskými*, tj. s Chazary, kteří k judaismu pouze konvertovali a kteří se sami Židy nazvali. Tento zlověstný boj na život a na smrt, ve kterém nespravedlivě vítězí a zřejmě i zvítězí početnější, silnější, inteligentnější, pokročilejší, pružnější a většinou světově nejrůzněji podporovaní Aškenázové nad zaostalými Palestinci, tento nerovný a nečestný boj připravila a uzákonila naše takzvaná „humánní“ civilizace. Jedním z argumentů darwinovských zastánců násilného vzniku Státu Izrael je, že nad současnými i budoucími právy stojí biologická danost, znamenající přirozený výběr, přirozené právo na život těch nejsilnějších a současně nejprizpůsobivějších - lidově řečeno zákon džungle.

Profesor MUDr. *Josef Charvát*, patřící mezi nejvýznamnější osobnosti české medicíny 20. století vidí zdárnější budoucnost lidstva ve společenských vědách. Napsal, že jejich podcenění či dokonce vyluka je hrubým omylem, že hlavně tyto vědy a nikoli technika mohou pomoci vyřešit poměr lidí k lidem.

Zdali má pravdu vrchní český rabín *Karol Sidon*, když o budoucnosti naší civilizace prohlásil, že pokud bude člověk ponechán sám sobě, vlastními silami se žádného rozumného přístupu k sobě, k přírodě a k životu vůbec není schopen dobrat, že zlo, které pácháme sami na sobě i na planetě, nás konec konců jednoho dne musí přesvědčit, že záchrana nepřijde od nás, ale musí přijít odjinud?

Legalizovaný zločin páchaný na Palestině by neměl být promlčen ani zlehčován naším odporem k invazi muslimských Arabů do Evropy anebo třeba tím, co nedávno řekl izraelský poradce premiérů *Dr. Dan Schenefan*: „Celý Blízký východ se bohužel skládá z nefunkčních entit... jediný rozdíl mezi arabskými státy je rozdíl mezi těmi, které již zkolabovaly a těmi, které se toho obávají... i ty národy, co jsou zde relativně stabilní, nemají strukturu, která by jim umožnila vyrovnat se s 21. stoletím... sledujete-li různé rebelské skupiny, nevidíte nikoho, kdo by měl vůli vybudovat společnost. Bohužel nevidím žádnou naději do budoucna v Iráku, Sýrii, Jemenu, Libyi, a to se rozšiřuje na Blízkém východě.“

-Izraelský historik *Benny Morris* napsal: „Palestinci, ať se na to díváme z jakéhokoliv úhlu, mohou být viděni pouze jako oběti, zatímco Izrael je agresivní a dominující vojenská velmoc.“

-Palestinsko-americký představitel kulturních studií, v nichž rozvíjí „postkoloniální teorie“, spisovatel *Edward Said* označil Palestince jako *oběti obětí*.

-Rabín *Schwartz* v *New York Times* z 30.9.1997 inzeroval: „Celá země musí být vrácena Palestincům a další obsazená území musí být navrácena Sýrii a Libanonu.“

-Izraelský historik a spisovatel Šlomo Sand zastává názor, že „Sionismus nemůže své cíle naplňovat pokojnou cestou. Místní palestinské obyvatelstvo se bude i nadále násilným způsobem stavět proti sionistické imigraci... jsem se vědom i toho, že zrození a konsolidace lidu, mezi nímž jako příslušník žiji, se odehrály na účet druhých a domnívám se, že dokud to moji krajané neuznají, nebudou se moci vytvořit podmínky pro opravdový historický kompromis mezi Izraelci a Palestinci. I dítě, které je plodem znásilnění, má dožijista právo žít, a tak je tomu i v případě Státu Izrael. Ale jestliže dítě vyrostlo a samo se stalo násilníkem, je třeba je přísně a bez ústupků soudit... řady židovských osadníků nejsou potomky dětí Izraele, což může mít za následek obecnější zpochybnění práva Státu Izrael na existenci... Jsem přesvědčen, že jakýkoli, byť třeba i upřímný pokus uspořádat svět tak, jak vypadal před staletími či tisíciletími, nutně do systému mezinárodních vztahů vnáší notnou porci násilí a šilenství.“

-Velký myslitel naší současnosti, haličský Žid Martin Buber neúnavně hlásá vztah já – ty, vztah člověka a Boha nebo lidí navzájem, vztah stálého dialogu, ne ve smyslu pouhého mluvení, nýbrž především konání, jako odlesk odvěkého dialogu mezi nebem a zemí, jímž je naplněn celý Starý zákon. Buber je nezvratně přesvědčen o jedinečném poslání Izraele. Právě proto se však vždycky plnou vahou své osobnosti zasazoval o koexistenci Židů a Arabů ve společném státě a stejně otevřený byl vždy i pro rozhovory s křesťany. Buber vycházel z víry v osobního a přitom transcendentního Boha a dovedl ji naplnit teplem chasidské mystiky, kterou zprostředkoval západnímu světu.

Valné shromáždění OSN přijalo dne 10. listopadu 1975 rozhodnutí: „Valné shromáždění vyhláší, že sionismus je forma rasismu a rasové diskriminace.“ Žel, tato proklamace nezabraňuje představitelům agresivního sionismu dál plnit svůj plán - za každou cenu rozšířit Stát Izrael na celou historickou Palestinu. Je pozoruhodné, že české akademické prostředí s částí intelektuální veřejnosti je v kritice Izraele méně přístupné než izraelské a americké akademické obce.

Toto z části kompilační a laické pojednání jsem psal s předsevzetím nezaujatosti a především kvůli sobě, abych získal na dějiny Palestiny, které jsou necelistvě podávané stále znovu a pokaždé jinak přehlednější a jasnější pohled. Z některých pramenů jsem do svého textu čerpal i bez uvedení jmen autorů.

Praha 27. ledna 2019

Písemnictví:

Akademie věd SSSR „*Dějiny světa*“, Bič Miloš „*Při řekách babylónských*“, „*Ze světa Starého zákona*“, Brenner Michael „*Malé dějiny Židů*“, Dorling Kindersley Limited „*Obrazový atlas starých civilizací*“, Chapman Collin „*Či je země zaslíbená?*“, Charvát Josef „*Člověk a jeho svět*“, Jepsen Alfred „*Královská tažení ve starém orientu*“, Johnson Paul „*Dějiny civilizací Svaté země*“, Potok Chaim „*Putování – Dějiny Židů*“, Richter Hanuš „*Anglo-židovský teror v Palestině*“, Sand Šlomo „*Jak byl vynalezen židovský národ*“, „*Jak byla vynalezena Země izraelská – Od Svaté země k vlasti*“, Schäfer Peter „*Dějiny Židů v Antice*“, Slouka Igor „*Peníze a nejen peníze*“, Šlaim Avi „*Izrael a Palestina: přehodnocení, revize, vyvracení*“, Potok Chaim „*Putování – Dějiny Židů*“, Židovské muzeum v Praze „*Židé – dějiny a kultura*“.